

פערלאג "רוסלאנד-אמעריקא"

מענשען-ליעבע

א קאמפאזעס - שטיק אין איין אקט

פון

לעאָניד אַנדרעוועוו.

אין אידיש בעארבעט פון י. פיראָזשניקאָוו.

Handwritten:
Museum
1205

הויפט פערלאג

אמעריקא :

רוסלאנד :

נו-יאַרק מ. מ. סיווער.

ווילנא, י. פיראָזשניקאָוו.

422 נומער סט.

דרוק אַנשטאַלט

HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY

541

Pen

8807

פערלאג „רוסלאנד-אמעריקא“

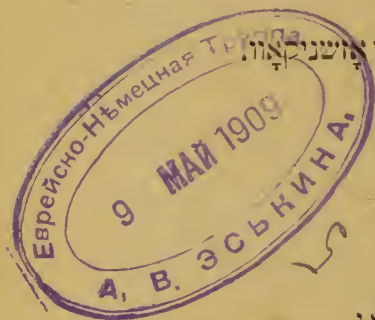
מענשען-ליעבע

אַ קאָמפּאָזיטאָן - שטיק אין איין אַקט

115

לעאָניד אַנדֶרעיעוו.

אין אידיש בעארבעט פון י. פיראזשניקאוו.

הויפט פערלאג

אמעריקא :

נו-יארק מ. טייזעל.

422 גרענר סט.

רוסלאנד :

ווילנא י. פיראזשניקאוו.

דרוק אנשמאלט

ЛЮБОВЬ КЪ БЛИЖНЕМУ.

Шутка въ одномъ дѣйствии **Леонида Андреева.**

Переводъ и обработка для еврейской сцены **И. Пирожникова.**

Вильна типографія И. I. Пирожникова, Завальная № 24.

1909

דער פאָליציאַנט. יאָ, אויף דעם אָרט.

דער אינגעל. און אויב ווייטער?

דער צווייטער פאָליציאַנט. דער קונדעס אין גערעכט: ער קאָן אין פּערצווייפלונג געבען אַ שפּרונג, איבער-פליעהען איבער'ן שטריקעל און אָנמאַכען אַ שרעק צווישען די צוועהער; ער מוז וועגען ניט ווייניגער ווי פיער פּוד.

דער ערשטער פאָליציאַנט. אַוועק פון דאַנען! עי, דו, מיידעלע, וואוהין קריכסט דו? — מאַדאַם, דאָס איז אייער טאָכטער? זייט אזוי גוט, געהמט איהר צו פונדאַנען: דער יונגער מענטש דאַרף באלד אַראָפּפאַלען.

די דאַמע. שוין באלד? אזוי ווייז איז מיר! און מיין מאַן איז ניטאָ!

די מיידעלע. ער איז אין בופּעט, מאַמאַ.

די דאַמע (פּערצווייפלעלט) נו עס פּערשטייהט זיך, שטענדיג אין בופּעט, רוף איהם אַקאָרשט, געללי, זאָג, אַט באלד וועט ער פאַלען. גיכער! גיכער!

שטימען. קעלנער! — גאַרסאַן! — ביער! — ס'איז ניטאָ קיין ביער. — וואָס? וואָס איז דאָס? אַ שוין שטיקעל בופּעט! — באלד וועט מען בריינגען. — טאָ גיכער-זשע! — קעלנער! — גאַרסאַן!

דער ערשטער פאָליציאַנט. דו ביסט ווידער דאָ, קונדעס איינער!

דער אינגעל. אויף האָב געוואָלט צונעהמען אַט יענעם שמיין.

דער פאָליציאַנט. אויף וואָס דאַרפסט דו עס?

דער אינגעל. עס זאל איהם ניט אזוי ווייטהאָן
פאלענדיג.

דער צווייטער פּאָליציאָנט. דער קונדעס איז
גערעכט: מע דארף אויפראַמען די שטיינער, און גלאַט, אוי-
סער דעם, דארף מען טאַקי ריין מאַכען דעם אָרטי, אָפּשער איז
ערגען דאָ פּאָלאָווינעס, אָדער זאָמד?

עס קומען אונטער צוויי טוריסטען, ענגלענדיג, זיי באַקוקען
דעם אויבעקנאַטען אין זייערע בינאָקלען, און שמועסלען צווישן זיך.

דער ערשטער. יונג.

דער צווייטער. ווי אלט?

דער ערשטער. אַכט און צוואַנציג.

דער צווייטער. זעקס און צוואַנציג. זעהט אויס

עלמער פון שרעק.

דער ערשטער. אין נעוועט.

דער צווייטער. ציערן קענען הונדערט, פערשרייבט.

דער ערשטער. (פּערשרייבנדיג, צום פּאָליציאָנט) זאָגט מיר,

איך בעט אייך, פין וואַנען האָט ער זיך דאָרט גענומען? פאַר
וואָס געהמט מען איהם פון דאָרט ניט אַראָב?

דער פּאָליציאָנט. מע האָט געפרופט, אָבער מע קען

גאָר ניט מאַכען: אלע לייטערס זיינען קורין.

דער צווייטער. ווי לאַנג איז ער דאָ?

דער פּאָליציאָנט. צוויי אָנעטלעך.

דער ערשטער. אָהאָ! אַרום אָבענד וועט ער אַראָב-

פאלען.

דער צווייטער. אין צוויי אָנעט אַרום, — הונדערט

קענען הונדערט.

די ענערגישע דאָמע. (קריסט איחס איבער) אַ מענטש
 דאַרף אַראָבפאַלען און מעהר גאָר ניט! אויך מיר געוואָנט.
 האָט איהר דען אַמאָל געזעהען אַ מענטשען וואָס פאַלט? ניין?
 און אויך האָב געזעהען אַזעלכע גאַנצע דריי: צוויי אַקראָבאַ-
 טען, איינעם, וואָס איז געגאַנגען אויף אַ שטריק, און דריי, וואָס
 זיינען געפלוניגען אויף אַ לופט-באַלאָן:

דער טוריסט. דאָס איז דאָך שוין זעקס.
 די ענערגישע דאָמע. (איבערקרימענדיג) דאָס איז דאָך
 שוין זעקס! וואָס פאַר אַ גאַון אין מאַטעמאַטיק! און איהר
 האָט אַזמאָל געזעהען אז אין אַ זויערינעין זאָל אַ טיגער פאַר
 אויך אין די אויגען צערייסען אַ דאַמע? האָ? וואָס? פער-
 שטייהט איהר שוין? און אויך האָב געזעהען! טאָ זייט זשע אזוי
 גוט, זייט אזוי גוט.

דער טוריסט קוועצט מיט די פלייצעס, פיהלענדיג זיך בעליידיגט,
 און טרעט אָב פון זיין אָרט. די ענערגישע דאָמע זעצט זיך
 פאַגאַנדער קתקתבה אויפן גראַבערטען שטיין, לייגט פאַגאַני-
 דער אַרום זיך איהר האַנדטאַשע, גאָזטיכלאָך, ביאַטע-מאַג-
 דעלאַך אין צעס אַ פּלעישלע טראַפּענס; זי נעמט אַראָב
 די האַנדשוה, ווישט אויס די גלעזער פון איהר בינאָקל,
 בעקוקענדיג מיט פּערגנוגען די אַרומיגע מענטשען. זי ווענדעט
 זיך צו דער דאָמע וואָס וואַרט אויף איהר מאַן. פון בופעט.

די ענערגישע דאָמע. איהר וועט אזוי מיעד ווערען,
 דושעטשקע, איהר וואָלט זיך בעסער געזעצט.

די ערשטע דאָמע. אָך, רעדט גאָר ניט: ביי מיר
 זיינען שוין די פיס געשוואָלען געוואָרען שטייהענדיג.

די ענערגישע דאָמע. היינטיגע מאַנסביל זיינען

אזעלכע נאהאלען: זיי וועלען קיינמאל גיט אַבטרעטען זייער
 אָרט א דאמע. און מיאמע מאנדעלאך האָט איהר מיטגענומען
 די ערשטע דאָמ. (ערשראָקען) סיידיען מען דאַרף
 זיי דאָ האָבען?

די ענערגישע דאָמ. אז מען קוקט זייער
 לאנג אינדערהויך, הייבט אָן צו נודיען, און נאַטאַמירנעם ספירט
 האָט איהר? ניין? אָ נאָט מיין גאָט, ווי קען מען דאָס זיין
 אזוי לייכטזיניג! ווי זשע וועט מען אייך קענען אַבמינטערען
 בעת ער וועט אַראָפּפאלען? און קיין עפּי-טראָפענס האָט איהר
 אויך גיט? נו עס פּערשטייהט זיך! נאָר אויב איהר זייט
 שוין אליין אַזאַ... נו טאָ האָט איהר שוין דען קיינעם גיט וואָס
 זאָל קענען זאָרען פאַר אייך.

די ערשטע דאָמ. (ערשראָקען) איך וויל זאָגען
 מיין מאַן, ער איז אין בופּעט.

די ענערגישע דאָמ. אייער מאַן איז אַ טויזענטיכטס.
 דער פּאָליציאַנט. וועמעס איז דאָס עפעס אַ
 מלבוש? ווער האָט דאָ אוועקגעוואָרפען די שמאַטע?

דער אינגעל. דאָס האָב איך געטראָגן, איך האָב
 דאָס אונטערגעלייגט מיין רעקעל, כדי עס זאָל איהם גיט אזוי
 ווייה טהאָן בעת'ן פּאלען.

דער פּאָליציאַנט. גלייך זאָלסטו עס צונעהמען.
 אייניגע טוריסטען, מיט פּאַטאַגראַפּישע אפּאראטען אין די הענד
 שטרייטען צווייטען זיך. יעדער וויל פּערנעמען אַ בעקוועמען פּלאַץ.

דער ערשטער. איך האָב דאָ געוואָלט זיך שטעלען.
 דער צווייטער. איהר האָט געוואָלט, און איך האָב
 זיך שוין געשטעלט.

דער ערשטער. איהר האָט זיך אָקארשט גע-
שטעלט, און איך בין שוין געשמאנען דאָ צוויי קעטלעך.
דער צווייטער. פאַר וואָס זשע זיינט איהר אוועק-
געגאנגען, און גיט געלאָזען נאָך זיך אויף אַ סמן האָצבי אײַ-
ער שאַטען?

דער ערשטער. צום טיוועל, איך קען דאָך גיט
שמארבען פון דינגער!

דער יאָלד וואָס פערקויפט אַ קאַס. (געדיימנס)
פאל, כמעט ווי בסוד) פון שילדקרעט.

דער טוריסט. (מיט כעס) נו איז וואָס?

דער יאָלד. פון אָמת'ע שילדקרעט.

דער טוריסט. גייהט אייך צו אַלע שוואַרצע יאָהר!
אַ דריטער טוריסט, אַ פאַמאַגראַף. אום נאַטעס-
ווילען, מאַדאַט, איהר האָט זיך געזעצט אויף מיין אַפּאַראַט.

די דאַמע. אַך, וואו איז ער?

דער טוריסט. אָט דאָ אונטער אייך, אונטער אייך.
די דאַמע. אָבער איך בין אזוי פערמאַטערט! פוי,
וואָס פאַר אַ שלעכטען אַפּאַראַט איהר האָט! איך קוק, נואָס
איז דאָס מיר אזוי שלעכט צו זיצען, ערשט דאָס איז מַתְמַת
איך זיין אויף אייער אַפּאַראַט.

דער טוריסט. (ענגסטליך) מאַדאַט!

די דאַמע. און איך, פערשטייהט איהר מיך, האָב
געמיינט, אַז דאָס איז אַ שטיין. איך זעה-עס ליגט עפעס
אזוינס, און איך קלער זיך: זאָל דאָס זיין אַ שטיין-פאַר וואָס
זשע איז ער אזוי שוואַרץ? ערשט עס ווייזט זיך אַרויס, אַז
דאָס איז גאָר אייער אַפּאַראַט.

דער טוריסט. (פּאַרצוווייפּאַלט), מאַדאַם, אַזאַ נאַטעם ווילען!...

די דאַמ. אָבער פאַרוואָס זשע איז ער אזאַ גרויסער אַפּאַראַטען זיינען געווייהנליך קליינינקע, און דער איז אזאַ גרויסער. אויף מיין עהרען וואָרט, מיר איז אויפֿן זינען ניט אַרױף, אַז דאָס איז אַנאַפּאַראַט. און מיך קענט איהר אַראָפּ-געהטען? מיר וואָלט זיך אזוי געוואָלט אויפֿן פּאַןפּאָן די בערג באַ אזאַ דעקאַדאַציע.

דער טוריסט. אָבער ווי קען איך אַראָפּגעהמען, אַז איהר זיצט אויף איהם!

די דאַמ. (דאַפּט זיך אויף און שרעק פֿון איהר אַרט) שטיין, פאַר וואָס זשע האָט איהר מיר ניט געוואָנט? ער געהאַט אַראָפּ? שטימען. קעלנער, ביער!—פאַרוואָס בריינגט איהר ניט קיין וויין? מהאָט אייך שוין לאַנג בעשטעלט. וואָס ווינשען זיי?—גלייך!—די מינוט—קעלנער!—קעלנער!—אַ צאָהן־שטעבער!

עס גייהט אַרױן מיט אויפּגעט אַ דוקער אַ פּערסאָנעטער טוריסט מיט זיין גאַנצער געזינדעל.

דער טוריסט. (שרייט) מאַשאַ! מאַשאַ! פּעטיאַ! וואו איז מאַשאַ? אזוי וויי איז מיר, וואו זשע איז מאַשאַ?

אַ גימנאַזיסט. (אומגעט) זי איז דאָ, פאַפּאַ.

דער טוריסט. טאָ וואו זשע איז זי? מאַשאַ!

די מיידעל. אָט בין איך, פאַפּאַ.

דער טוריסט. וואו ביסטו, וואו? (קעהרט זיך אום) אַך,

דו ביסט דאָ! נו וואָס בעהאַלסט דו זיך פֿון הינטען? זעה נאָר,

זעה! וואוהיין קוקסט דו? נאָט מיין גאָט!

די מיידעל. (אומקומט) איך ווייס ניט, פאפא.
 דער טוריסט. ניין, סאיז פון איהר ניט אויסצו-
 האלטען! נו זאגט אליין, זי האט קיינמאל קיין בליין ניט גע-
 זעהען, און אז עס קומט צו דעם, גלאַצט זי און גלאַצט מיט
 די אויגען, און ווי עס ניט א בליין-פערמאכט זי זיי. און אזוי
 האט זי טאקי עד היום ניט געזעהען! מאַשא, דו וועסט וויע-
 דער אַמאָל דורכלאָזען! אָט איז ער, דו זעהסט?
 דער גימנאזיסט. זי זעהט, פאפא.

דער טוריסט. גיעב נאָר אַכטונג אויף איהר (ער
 ביט פלוצלוג זיין שטימע אויף א טאן פון טיעפע בראַנט) אָך, דער
 אומגליקליכער יונגער מענטש! ניין, נאָר אַ קלער צו טהאָן, סיי-
 דען ער וועט באַקומט אָט אזוי טאקי אַראָבפאלען! קוקט נאָר,
 קינדער, ווי בלייב ער איז: איהר זעהט שוין, ווי סאיז גע-
 פעהרליך צו קלעטערען.

דער גימנאזיסט. (אומקומט) ער וועט היינט ניט
 אַראָבפאלען, פאפא.

דער טוריסט. רעד ניט קיין נאָרישקייט! ווער האָט
 דאָס געזאָגט?

די צווייטע מיידעל. פאפא, מאַשע האָט ווידער
 צוגעמאכט די אויגען.

דער ערשטער גימנאזיסט. איך וויל אַ ביסעל
 צוועצען זיך, פאפא, בלעבען, ער וועט היינט ניט אַראָבפאלען;
 מיר האָט געזאָגט דער שווייצער פון האַמעל. -- איך קען מעהר
 ניט! דו זלעפסט אונז אַרום גאַנצענע מעג אין אַלערליי גא-
 לערעיעס...

דער טוריסט. וואָס? פון וועמענס דען טוכה וועגען
 טהו איך דאָס, האָט דו מיינסט, כּהאָב גרויס נחת אַרום צו
 שלעפען זיך מיט אזא שוטה ווי דו...
 די צווייטע מיידעל. פּאַפּאַ, מאַשאַ פינטעלע
 ווידער מיט די אויגען.

דער צווייטער גימנאַזיסט. איך קען אויף
 מעהר ניט אויסשטייהן. כּהאָב די גאַנצע צייט שרעקליכע קלומות;
 היינט האָבען זיך מיר די גאַנצע נאַכט געהלומט די קעלנער
 פון האַטעל.

דער טוריסט, פעט'האַ!

דער ערשטער גימנאַזיסט. און איך בין געוואָ-
 רען אזוי אויסגעמאַרעט, אז ס'איז געבליבען פון מיר ניט מעהר
 ווי הויט און ביינער. איך קען מעהר ניט פּאַפּאַ, מענסט מיך
 אָבגעבען צו אַ פּאַסטור, צו אַ סווינאַפּאַס...
 דער טוריסט. מאַשאַ!

דער ערשטער גימנאַזיסט. ס'איז נאָך גערעדט,
 ווען ער וואָלט פּאַמט אַראָפּפּאַלען; אָבער אלע פּלוידערען און
 איהר גלויבט. און אייער בעדעקער אויך. אייער בעדעקער
 זאָגט אויך ליגען.

מאַשאַ. (טרויעריג) פּאַפּאַ, קינדער, ער הייבט שוין אָן
 צו פּאַלען.

דער זונגער מענטש שרייט עפעס פונדערהויך. ס'ווערט אַ גערודער,
 ס'הערען זיך שטימען: „זעהט, זעהט, ער פּאַלט שוין!“ אלע
 הייבען אויף וויערע בינאָקלען, אייניגע פּאַטאַגראַפּען הייבען אָן
 אין היילענים צו קנאַקען מיט וויערע אַפּאַראַטען. די פּאַליציאַנטען
 הייבען אָן ענערגיש אַכצורוייניגען דעם פּלאַץ צום פּאַלען.

דער פאָטאָגראַף. צום טייוועל! וואָס האָב איך
דאָס געטהאָן... אָט דאָס איז וואָס מע זאָגט, אז פון גרויס היי-
לענים קומט קיין גוטס ניט אַרויס.

דער צווייטער פאָטאָגראַף. קאָלענא, ביי אייך
אין אַפאָראַט איז דער אָביעקטיוו גאָר צוגעמאַכט.

דער ערשטער פאָטאָגראַף. (בעקוקענדיג דעם אפא-
ראַט) וואָס זאָגט איהר צו דעם!

שטימען. שטילער! ער קלויבט זיך צו פאלען. - ניין
ער זאָגט עפעס. - ניין, ניין, ער פאלט! שטיללער!

דער אונטערקאָנטער. (מיט א שוואכער שטימע) ראַטעוועט...
דער דיקער טוריסט. אַך, דער אָרעמער יונגער
מענש! מאַשא! פעטיאַ! אָט איז אייך אַ טראַגעדיע: דער הימעל
איז קלאָר, דער וועטער איז שייך, און ער דאַרף באלד פאלען
און געהאָנגעט ווערען אייף טויט. דו פערשטייהסט, מאַשא, ווי
שרעקליך דאָס איז!

דער גימנאַזיסט. (אומגעטויג) איך פערשטייה.

דער טוריסט. און דו, מאַשא פערשטייהסט? דו
בעקלער זיך גאָר, אָט איז דער הימעל, אָט זיצען זיך מענשען
ביים פרישטאָג, ס'איז אַ גוטת צו קוקען, און ער דאַרף אַראָב-
פאלען. וואָס פאַר אַ טראַגעדיע! פעטיאַ, דו געדיינקסט האַמלעטען?
די צווייטע מיידעל. (זאגט אונטער) האַמלעט,
דער דעגישער פריינד אין עלסינגאָר.

פעטיאַ. (מיט א זייערע מינע) אין העלסינגפאָרס, נו, יא,
איך ווייס. וואָס האָט איהר זיך צו מיר צוגעטשעפעט, פאַפאָ?
מאַשא. (אומגעטויג) עס האָבען זיך אַ גאַנצע נאַכט גע-
חילומט די קעלנערס פון האַטעל.

ס א ש א . איהר וואָלט בעסער בעשטעלט בוטערבראָדען
אויף צוצובייכען.

דער יאָלד וואָס פּערקויפט א קאַס . (אויז ווי בסוף)
א שילדקרעטענער, אַנעכט־שילדקרעטענער .

דער טוריסט . (צוטרויליך) א גענעבעטער?

דער יאָלד . וואָס רעדט איהר, מיין הער!

דער טוריסט . (מיט כעס) אויב ער איז ניט גענאָג

כ'עט, ווי קען ער זיין פון עכט־שילדקרעט?

די ענערגישע דאַמע . (גוממט) דאָס אליין זיינען

אייערע קינדער?

דער טוריסט . יאָ, מאַדאַם, א פּאָטער האָט אַלע מאָל

צו טהאָן... ווי איהר זעהט, זיי פּראָטעסטירען; איהר ווייסט דאָך,

מאַדאַם, אַז צווישען עלטערען און קינדער איז פון אייביג אַן

ניטאָ קיין אַחדות... דאָ איז אַזא שרעקליכע טראַגעדיע, דאָס

האַרץ קען פּלאַצען פּין ווייהטאַג... מאַשאַ, דו הייבסט ווידער

אַן צו פינטלען מיט די אויגען?

די ענערגישע דאַמע . איהר זייט זייער גערעכט:

קינדער דארף מען זעהען צו פּערהאַרטען . אָבער זאָגט מיר,

פאַר וואָס רופּט איהר עס א שרעקליכע טראַגעדיע? א ליאַדאַ

בלעבער וואָס דעקט א דאָך קומט אויס אַראָפּצופאַלען פון א

פּיעל גרעסערע הויף. נו וויפּיעל קען דאָ זיין—הונדערט, צוויי־

הונדערט פּוט? און איך האָב געזעהען ווי א מענטש איז געפאַ־

לען גלייך פון הימעל.

דער טוריסט . (ענטציקט) וואָס איהר רעדט! כאַשאַ,

קינדער, איהר הערט?—גלייך פון הימעל.

די ענערנישע דאָמע. נו יאָ, דאָס איז געווען
איינער וואָס איז געפלוניגען אין אַ לופט־באלאָן. ער האָט זיך
אַראָפגעלאָזען פון די וואַלקענס און — טראָך, גרייך אויף איין
אייזערנעם דאָך.

דער טוריסט. אַ שרעק צו הערען!
די ענערנישע דאָמע. אָט דאָס איז אַ טראַנע־
דיע! צוויי שעה גאַכאנאנד האָט מען אויף מיר געגאַסען וואסער
פון אַ פלומפ ביז מע האָט מיך אָפגעמינטערט. זיי האָבען מיך
שיער ניט דערטרונקען, די פאָדלע צעסוּ פון יענסמאָל טראָג איך
אַלע מאָל מיט זיך נאַטשאַטירנעם כפירט.

עס קומט אָן אַזשלעפעריבאנדע פון איטאַליענישע פּלייזיר און
זינגער. אַ קלייניגקייט, אַ דיקער טענאַר מיט אַ געלער בערדעל,
מיט גרויסע נאַרשימרוימערישע אויגען. ער זינגט האַניגזיס.
אַ מאַגערער הויקער אין אַ זשאַקיימיין זינגט מיט אַ גרילצענדער
באריטאָן שטימע. אַ באַס מיט אַ רויבעריגעזיכט זינגט, צו־
ישפיעלענדיג אויף אַ מאַנדאָלינע. אַ אויסגעדארטע מזיד מיט
אַ פיערעל גלאַצט מיט די אויגען, אַזוי אַז מע זעהט מעהר
ניט ווי די וויכאָפעל. זיי שטעלען זיך אַלע אין איין
שורה אין זינגען:

Sul mare lucido l'astro d'argento,

Placida è l'onda, prospero è il vento.

Venite all'agile., Barchetta mia... Santa Lucia...

מאַשאַ. (אומגעטיג) פאַפּאַ, קינדער, זעהט: ער הייבט אָן
צו מאַכען מיט די הענד.

דער טוריסט. צו זאָל דאָס די מוזיק האָבען גע־
ווירקט אויף איהם?

די ענערנישע דאָמע. ס'איז זייער מעגליך, אין

אלגעמיינעם, אלע אועלכע זאכען ווערען געמאכט מיט מוויק׳ פּעגלייטונג, נאָר אזוי וועט ער אראַבפאלען גיכער ווי עס געהער.

ע, איהר פּליִזֶמ, אַוועק פּון דאַנען! אַוועק, אַוועק!

עס קומט אָן אַ הויכער טוריסט מיט פּערדריהטע וואַנצעס. נאָך איהם גייהען נאָך אייניגע נייגעריגע. דער טוריסט זשעפּטי קולירט ענגעריש מיט די הענד.

דער הויכער טוריסט. דאָס איז אַ רציקה! פאַר וואָס ראַטעוועט מען איהם ניט? מיינע הערען, איהר האָט אלע געהערט ווי ער האָט געשריעהען: ראַטעוועט מיך?

די נייגעריגע. (אלע צוזאַמען) אלע האָבען דאָס געהערט. דער הויכער טוריסט. אָט זעהט איהר! איך האָב אויך געהערט טאַקי אָט די ווערטער: ראַטעוועט מיך. פאַר וואָס זשע ראַטעוועט מען איהם ניט? דאָס איז אַ רציקה! ע, פּאָליציאַנט! פאַר וואָס ראַטעוועט איהר איהם. ניט? וואָס טהוט איהר דאָ?

דער פּאָליציאַנט. מיר רייניגען אָב דעם פּלאַץ צום פּאלען.

דער הויכער טוריסט. א, דאָס איז גוט; אָבער פאַרוואָס ראַטעוועט איהר איהם ניט. איהר דאַרפט איהם ראַטעווען, דאָס איז אייער פּפליכט פּון מענשענ־ליעבע, ווי פּאַלד נאָר אַ מענש בעט מע זאָל איהם ראַטעווען, מוז מען איהם ראַטעווען. ניט אָמת, מיינע הערען?

די נייגעריגע. (אלע צוזאַמען) אָמת, אָמת! מע מוז איהם ראַטעווען.

דער הויכער טוריסט. (מיט האַרץ) מיר זיינען ניט קיין געזענ־דיענער, מיר זיינען קריסטען, מיר דאַרפען ליעב האָן

בען איינער דעם אנדערען. ווי בארד נאָר ער בעט ראַטעווען
 איהם, דארפֿען אָנגענומען ווערען אלע מיטלען וואָס די אַדמיײַ
 ניסטראַציע האָט ביכּוֹת אָנצוגעהמען. עי פּאָליציאַנט! איהר
 האָט אָנגענומען אלע מיטלען?

דער פּאָליציאַנט. אלע.

דער הויכער טוריסט. אלע ביז איינעם, מיניע
 הערען, אלע מיטלען זיינען אָנגענומען. עי זוננער מאַן, הערט
 וואָס איך זאָג איך—מהאָט אָנגענומען אלע מיטלען צו ראַטעײַ
 ווען אייך. איהר הערט?

דער אונטערקאנטער. (מיט אַ שוואַכער שטימע) ראַטעײַ
 טעוועט!...

דער הויכער טוריסט. (אויפגעקומט) מיניע הערען,
 איהר הערט: ער האָט נאָך אַ מאָל אַ געשרייה געטאָהן: "ראַטעײַ
 וועט", עי פּאָליציאַנט, איהר האָט געהערט?

איינער פון די נייגעריגע. (מיט אַ ניט זיכערען אויסײַ
 דרוק) נאָך מיין מיינונג נאָך, מוז מען איהם ראַטעווען.

דער הויכער טוריסט. אָט דאָס זאָג איך דאָך
 שוין פון צוויי שעה און איך הער דאָס ניט אויף צו טענהײַען.
 עי פּאָליציאַנט, איהר האָט געהערט? דאָס איז אַ רציחה!

דער זעלבער פון די נייגעריגע. (מיט מעהר מוט)
 נאָך מיין מיינונג נאָך דארף מען זיך ווענדען צו דער העכעײַ
 רער אַדמיניסטראַציע.

די איבריגע. (אלע צוזאמען) יאָ, יאָ, מע דארף אָיַ
 געבען אַ זשאלאָפע: דאָס איז אַ רציחה. די רעגירונג דארף ניט
 לאָזען איהרע בירגער אין אַ ספּנה. מיר אלע צאָהלען דאָך פּאָײַ
 דאטקעס, מע מוז איהם ראַטעווען.

דער הויכער טוריסט. און וואָס זאָג איך?
 ס'פערשטייהט זיך, אז מע מוז גייהן אָנגעבען א זשאלאָבע...
 הערט, יונגער מאן, איהר צאָהלט פאָדאטקעס? וואָס? איך
 הער ניט.

דער דיקער טוריסט. פעטיא! קאטיא! הערט
 נאָר וואָס פאר א טראגעדיע!—אך, דער אָרעמער יונגער מענטש!
 ער דארף באלד אראָבפאלען, און פון עם פאָדערט מען ער זאָל
 אָכצאָהלען וואויהונג-שטייער.

קאטיא. (א מיידלע אין ברילען, מיט בקיאות) צו קען מען
 דאָס דען אָנרופען א וואויהונג, פאפא? א וואויהונג הייסט דאָך...
 פעטיא. (קניפט איהר) אג, דו הניפושגיצע!
 מאשא. (אומקעטיג) פאפא, קינדער, זעהט—ער הייבט וויי-
 דער אן צו פאלען.

עכ ווערט ווידער א טומעל מיט די זעלבונגע געשרייען מיט
 די היילעניס פון די פאָטאָגראַפֿען.

דער הויכער טוריסט. מע דארף ניט מאכען מיין
 שהיות. זאָל זיין וואָס עם וויל, מע דארף איהם ראטעווען!
 ווער גייהט מיט מיר?

די נייגעריגע. (אלע צוזאמען) מיר אלע, אלע!
 דער הויכער טוריסט. עי, פאָליציאנט, איהר
 האָט געהערט? קומט זשע, מייע הערען.

זיי גייען אוועק, מאכענדיג שטארק מיט די הענט, אין בוי-
 פעט ווערט אלץ לעבהאפטער: ס'הערט זיך א קלינגעריי פון
 ביער גלעזער און אנאָפאנג פון א דייטשער ליעד. א צוט-
 מעלטער קעלנער לויפט אָב אָנאוויט, קוקט מיט א פערצוויי-
 פעלטער מינע אויפ'ן הימעל און ווייט אָב מיט א סערוועטקע

דעב שווייס פון טגים, פון אלע וויטען הערען זיך געשרייען
הען: קעלנער, קעלנער!

דער אונזבע קאנטער. (גענוג דייטליך) קעלנער, צו
קענט איהר מיר ניט דערלאנגען א גלאז סאָדע וואסער?
דער קעלנער קוקט ערשטוינט אויפ'ן הימעל, זוכט מיט די
אויגען דעם אונזבעקאנטען און גייהט אַוועק מאַכענדיג זיך ניט
הערענדיג. ירעקליכע געשרייהען: קעלנער, ביער!

דער קעלנער. באלד, די מינוט, באלד, באלד!
עס גייהען צו צוויי שכורע הערען פון בופעט.
די דאמע. אך, אָט איז מיין מאן! אהער, קום גיכער
אהער!
די ענערנישע דאמע. וואָס זאָגט איהר אויף דעם
פאָדלעין!

דער שכור. (אַוועקמאַכענדיג מיט'ן האַנד) עי, איהר דאָרט
אינדערהויך, וואָס, זייער ניט גוט? א?
דער אונזבע קאנטער. (גאַנץ דייטליך) ניט גוט. ס'איז
מיר שוין נאָס וואָס געוואָרען.
דער שכור. און קיין ביסעלע משַׁקָה קען מען אויף
ניט נעהמען?

דער אונזבע קאנטער. נאָר ניט צו דיינקען!
דער צווייטער שכור. וואָס פלוידערסט דו, ווי
קומט ער צו משַׁקָה? דער מענש דארף שטארבען און דו
זעקסט זיין יאָר-הָרע. עי, רב, קרוב! מיר מאכען די גאנצע
צייט להיים פאר אייער געזונד. וועט דאָס אייך הַלילה, ניט
שאטען?

דער ערשטער שכור. וואָס פלוידערסטו, ווי קען
דאָס איהם שאטען? דאָס קען איהם נאָר צוגעבען מוט. עי,

רוב קרוב, כילעפען, מיר האָבען אויף אייך רחמנות; נאָר זאָל
דאָס אייך ניט ארען: מיר וועלען באלד ווידער אוועק צוריק
אין בופעט.

דער צווייטער שפור. זעה נאָר וויפיעל עולם
עם האָט זיך צוזאמענגעקליבען!

דער ערשטער שפור. קום אקארטט, ער קען
באלד אראָבפאלען, וועט מען צומאכען דעם בופעט.

עס קומט אן אַ נייע פארטיע טוריסטען. בראש גיהט אַ זעהער
עלעגאנטער הער—א קאַרעספּאַנדענט פון די גרעסטע אייראָפּיי
אישיע צייטונגען. מע זעהט אַז זיינע בעגלייטער בעציהען זיך
צו איהם פּונדאָת הפּוֹד. פיעל פערלאָזען דעם בופעט און
גייגען אַ קוק טהאָן אויף עם. אפילו דער קעלנער זשאַלעוועט
ניט קיין עטליכע איבעריגע טויט, וואָרנט אויף איהם אַ שנעיִ
לען בליק און טראָגט זיך ווייטער מיט אַ פרייהליכע
שטייכעל, פּאַנאַדערפּלייסקענדיג עפעס פון אַ שיסלע וואָס ער
האַלט אין האַנד.

שׂוֹמֵר עַן. דער קאַרעכפּאַנדענט! דער קאַרעספּאַנדענט!
זעהט, זעהט!

די דאָמע. אָה, מיין גאַט—און מיין מאַן איז ווידער
ניטאָ!

דער דיקער טוריסט. פעטיאן, מאשא, מאשא, מאשא,
קאטיא, וואסיא, זעהט, זעהט!—אָט דאָס איז אַנאָבער־קאַרעס־
פּאַנדענט—איהר פערעשטייהט, אַ הויפּט-קאַרעספּאַנדענט פון די
גרעסטע צייטונגען: ווי ער וועט אַנשרייבען, אזוי וועט דאָס זיין.
קאטיא. מאשעט־טקא, דו קוקסט ווידער ניט אהין.
כאשקא. האַר וואָלט איהר בעסער בעשמעלט בומער־
בראָדען! איך קען ניט, פאפא! אַ מענטשען דאַרף מען געבען
עסען...

דער דיקער מזריסט. (מיט געפיהל) וואס פאר א טראנעדיע! מײן טייערע קאמיעטיטקא, דו פערשטייהסט, ווי שרעקליך דאס איז: אזא פראכטפאלער וועטער—און דער הויפט קארעספאנדענט! נעהם אקארשט ארויס דאס ביכעלע, פעטיא, דאס נאָטיץ־ביכעלע נעהם ארויס!

פעטיא. איך האָב עם פערלאָרען, פאפא.

דער קאַרעספאָנדענט. וואו זשע איז ער?

שטימען. (מיט געלוגקייט) אָט דאָרט איז ער, אָט דאָרט! עטוואָס העכער, נאָך העכער! עטוואָס נידעריגער! ניין, העכער!

דער קאַרעספאָנדענט. ערלויבט מיר, ערלויבט, מיינע הערען. איך וועל אליין געפינען. אהא, אָט איז ער! יאָ, יאָ, דאָס־אויז א לאגע...

דער מזריסט. אָפּשער ווילט איהר א ביינקעלע?

דער קאַרעספאָנדענט. איך דאנק אייך (ער זעצט ייך) יאָ, א שיינע לאגע! זייער אינטערעסאנט. (ער גרייט צו דאָס נאָמיצביכעל; צו די פאָטאָגראַפֿען, העפליך) איהר האָט שוין פאָטאָגראַפירט, מיינע הערען?

דער ערשטער פאָטאָגראַף. ווי הייסט, ווי דען, געגעבען דעם אלגעמיינעם האראקטער פון דער געגענד.

דער צווייטער פאָטאָגראַף. די לאגע פונם יונגען מענטשען איז זייער טראניש...

דער קאַרעספאָנדענט. יאָ, יאָ! זייער, זייער אינטערעסאנט.

דער דיקער מזריסט. סאשקא, דו הערסט? א קלוגער מענש, א הויפט־קארעספאָנדענט און זאָגט אז ס'איז

זייער אינטערעסאנט, און דו—בוטערבראָדען!—פּאַלוואַן!
 טאשקא. ס'קען דאָך זיין, אז ער האָט זיך שוין
 אָנגעגעסען...

דער קאָרעספּאָנדענט. מייע זערען, איך בעט
 איך, עס זאָל זיין שטיל.
 אבערייטוויליגע שטימע. ער, דאָרט אין בופעט,
 שטילער!

דער קאָרעספּאָנדענט. (שרייט צום וועגען מענטשען
 אינדערהינד) ערלויבט מיר זיך פּאַרצושטעלען: דער הויפט קאָ-
 רעספּאָנדענט פּון דער אייראָפּיאישער פרעססע. איך בין ספּע-
 ציעל קאָמאָנדרט אַהער פּון מיין רעדאַקציע. כּוואַלט געוואַלט
 איך פרעגען אייניגע זאכען וועגען אייער לאַגע. ווי רופּט
 מען איך? ווי איז אייער נאָמען? אייער געזעלשאַפטליכע
 לאַגע? ווי אלט זייט איהר?

דער אונטערקאָנדענט. (מורמקלט געפּעס).

דער קאָרעספּאָנדענט. (אַביסעל פּערהויבט) מ'הערט
 נאָרניט. איז ער די גאַנצע צייט אַזוי?

שטימען. יאָ, מ'קען איהם גאָר ניט פּערשטייהן.

דער קאָרעספּאָנדענט. (פּערשרייבט געפּעס אין ביכעל)
 זייער גוט! האָט איהר ווייב און קינדער?

דער אונטערקאָנדענט. (מורמקלט געפּעס).

דער קאָרעספּאָנדענט. איך הער ניט! איהר
 האָט אַ ווייב, יאָ? רעדט העכער!

דער טוריסט. ער האָט געזאָגט אז ער איז נאָך
 אַ בּוּר.

דער צווייטער טוריסט. וואָס רעדט איהר! ער האָט געוויס אַ ווייב.

דער קאָרעספּאָנדענט. (נאַבלעטיג) אזוי מיינט איהר? וועלען מיר טאָקן אזוי פּערשרייבען: האָט אַ ווייב. — וויפּיעל קינדער האָט איהר? וואָס? איך הער ניט, דאָכטויף ער האָט געזאָגט: דריי? הם... לאָמיר בעסער שרייבען פינף.

דער דיקער טוריסט. אַך, וואָס פאַר אַ טראַג־געדיע, פינף קינדער. אַ גרויל!

די ענערגישע דאַמע. ס'איז אַ לינגען.

דער קאָרעספּאָנדענט. (שרייט) ווי קומט איהר אהין אויבען? וואָס? איך הער ניט, העכער! זאָגט נאָך אַ מאָל! וואָס האָט איהר געזאָגט? (קוועטשט מיט די פלייצעס. צום פּובליקום) וואָס רעדט ער דאָרט? דער נפֿש האָט וויהער אַ שוואַכע שטימע. דער ערשטער טוריסט. ווי מיר דאַכט זיך, האָט ער געזאָגט אז ער איז פּערבלאָנדזעט געוואָרען.

דער צווייטער טוריסט. ניין, ער פּערשטייהט אַליין ניט פּונדאָנען ער האָט זיך אהין גענומען.

שטימען. ער מוז זיין אַ יענער — ער האָט אַרומגע-קלעטערט איבער די פעלזען-שטיינער-ס'הייבט זיך ניט אָן, ער איז פּראַסט אַ לונאַטיקער!

דער קאָרעספּאָנדענט. ערלויבט נאָר, ערלויבט, מיינע הערען — אין יעדען פּאַל איז ער דאָך ניט פּון הימעל אַראָבעפּאַלען. און צוריק שמועות'ענדיג... (פּערשרייבט געשווינד). דער אומגליקליכער יונגער מעגש... ליידט פּון קינדווייזאָן פּון מאָגד-זוכט אַנפּאַלען... די ליכטיגע שיין פּון דער פּולער לַבְּנָה...

וויסטע פעלזען... דער פערשלאָפּענער שוויצאר... האָט
ניט גוט אויפגעפאַסט...

דער ערשטער טוריסט. (שטולערהייט צום צווייטען)
איצט אָקאַרשט איז דאָך ערשט געווען דער מולד.
דער צווייטער טוריסט. אַך, איהר מיינט, דער
עולם פערשטייהט עפעס אין אסטראָנאָמיע?

דער דיקער טוריסט. (ענטציקט) מאַשא! בעמערק
נאָר-אַט האָסטו א דיימליכען ביישפיעל, וואָס פאַר א ווירקונג
די לְבָנָה, האָט אויף לעבעדיגע אָרגאניזמען. אָבער וואָס פאַר
א שרעקליכע טראגעדיע: ארויסגייהן שפאצירען ביי דער העלער
לְבָנָה און פלוצלונג-פערקלעטערען אזוי הויך, אז מען זאָל נאָר
ניט קענען אראָבנעהמען!

דער קאָרעס פאָנדענט. (שרייהט) וואָס פיהלט
איהר? איך הער ניט. העכער! אַך, אזוי!... יא, יא, א שוין
שטיקעל לאַגע...

דאָס פּוּבליקאָם. (נייגעריג) הערט נאָר, הערט, וואָס
ער פיהלט. א גרויל, א גרויל!

דער קאָרעס פאָנדענט. (פערשרויבט, לעזענדיג פראַ
גענווייז) די גלידער זינען ווי געשמיעדט פון טויט שרעק... דאָס
בלוט גליווערט אין די אָדערען... קיין פונק פון האָפּנונג... דורך
די געדאַנקען גייען דורך גליקליכע בילדער פון פאמיליען-לע
פען: די פרוי מאכט קליינינקע פוטערבראָדען צום טיי, פינף
קליינע קינדערלאַך מיט אונטולדיגע, הימעלשע קל'בעלאך דרי-
קען אויס צערטליכסטע געפיהלען... די באַבעניו ויצט אין פאַ-
טעל מיט דער פיפקע אין מויל... ניי, דאָס הייסט, דער זידעניו
מיט דער פיפקע. און די באַבעניו... זייער געריהרט פונם

מיטגעפייה, וואס ער בעמערקט אין פובליקום... האָט אויס-
געדריקט זיין ווילען, אז זיין לעצטער זיפין פאר'ן טויט זאָל
ווערען אָפגעדרוקט אין אונזער צייטונג...

די ענער גישע דגא מע. (עמפערט) וואָסזפאר א ליג-

נער דאָס איז!

מאשא (אומעטיג) צפאפא, קינדער, זעהט-ער הויבט ווידער

אָן צו פאלען.

דער דיקער טוריסט. (אין פעס) לאָז מיך צו רוח!

דאָ איז אזא טראגעדיע, און דו... נו, וואָס גלאצסט דו מיט

די אויגען?

דער קיאָרעם פאָינדענדט. (שרייט) האלט זיך

שטארקער! אָט אזוי, אזוי! נאָך א לעצטע פראגע: וואָס וואָלט

איז געוואָלט איבערגעבען אייערע מיטפירנער, איידער איז

וועט איבערגיין אין א געבעסערע וועלט?

דער אונגעקאנטער. (מיט א שוואכער שטימע) זיי

זאָלען אלע גייהן צום טייוועל.

דער קאָרעם פּוּאָנדענט. וואָס? אהא, איך פער-

שטייה (פערשרייבט אינדערניד) די הייסע ליעפע... דעם לעצטען זיי-

געזונד... ענטשייעדען געבען דער גלייכבערערעכטיגונג פון די נעג-

רען... מיין לעצטער וואונט אזאָט די שווארצע טייוואָלים זאָלען

קיינמאָל ניט...

א פאסטאר. (שטופט זיך דורך פערסאָפעטערהייט) וואו זשע

איז ער? אהא, אָט איז ער! דער אומגליקליכער יונגער מענטש!

מינע הערען, דאָ איז נאָך קיינער ניט געווען פון די גייסטלי-

כע? ניין? דאנקע שוין. איז דאָס מעגליך אז איך בין דער

ערשטער?

דער קאָרעס פאָנדענט. (פערשרייבט) א שרעקליך
 כער מאָמענט... געקומען דער גייסטליכער... ביי אלעמען,
 האָט פערהאפט דער אָטהעם, פיעל וויינען!...

דער פאָסטאָר. ערלויבט, ערלויבט, מיינע הערען
 א זינדגע גיָטמה וויל מאכען די לעצטע קבנות צום הימעל.
 (שרייהט) מיין זוהן, צו ווילט איהר זיך צוגריימען צום הימעל?
 זייט זיך מתנדב פאר מיר אין אייערע קבנות, און איך וועל זיי
 אייך גלייך מכפר זיין. וואָס? איך הער ניט.

דער קאָרעס פאָנדענט. (פערשרייבט) פון אלע זיי-
 טען הערט זיך א יאָמערליכער געוויין. מיט ריהרענדע ווערטער
 רעדט איין דער גאָטעס-דיענער דעם פערברעכער, ד. ה. דעם
 אומגליקליכען... וועלכער דאנקט איהם מיט א שוואַכער שטימע
 און מיט טרעהרען אין די אויגען...

דער אונבעקאַנטער. (מיט א שוואַכער שטימע) עי,
 איהר... אויב איהר וועט פונדאנען ניט אוועקגיין, וועל איך
 אראָבשפרינגען גלייך אויף אייערע קעפּ. אויך וועג זעקס פוד.
 אלע שפרינגען אָב צוריק אין שרעק און בעהאלטען זיך איי-
 נער אונטער דעם אנדערען.

שטימען. ער פאלט, ער פאלט!
 דער דיקער טוריסט. (אויפגערגט) מאשא, מאשא, פּעמא!

די פאָליציאנטען. (ענערגיש) מאכט א פלאץ, איך
 בעט אָבצורייניגען דעם פלאץ.

די דאמע. לויף גיכער, זוך אויף דעם פאפא, זאָג!
 ער פאלט.

דער פאָטאָגראַף. (פערצווייפלט) אָ, מיין גאָט, און
 ביי מיר אין אפאראט זיינען די גלעזער ניט צוגעגרייט (וואַרפט

זיך אויף אלע זייטן, קוקענדיג אויפ'ן אנגעקאנטען) איין מינוט, איך וועל באלד! זיי ליגען דאָרט ביי מיר אין אויבער-ראַק (ער גייט אָב אַביסעל אין אויט, אלץ קוקענדיג אויפ'ן אנגעקאנטען, נאָר ער קעהרט זיך אים גלייך צוריק) ניין, איך קען ניט, אָבער טאַמער וועט... אָ, מיין גאָט! זיי ליגען ביי מיר דאָרט אין אויבער-ראַק! איך וועל באלד, אָט די מינוט. וואָס טהוט מען דאָ!...

דער פאסטאָר. פערלירט ניט קיין צייט, מיין פריינד, טהוט זיך אָן אַ בות און זייט זיך מ'תנדה האָן אין די הויפט עברות, קליינגקייטען וועלען מיר שוין אָבליגען אן א זייט.

דער דיקער טוריסט. וואָס פאר א טראגעדיע!
 דער קאַרעספּאָנדענט. (פּערשויבענדיג) דער פער-
 ברעכער, ד.ה. דער אומגליקליכער איז זיך מ'תנדה בּפּני כּל עַם
 וְעַד... ס'ווערען ענטפלעקט שרעקליכע זאַכען... דער רוזנא, וואָס
 האָט געוואָרפען אַ באַמבע אין קאנטאָר פּונם באַנקיר...
 דער דיקער טוריסט. (בשמייח) אָ, וואָס פאר
 אַ פּאָדלעין!

דער פאסטאָר. (שרייט) ערשטענס, צו האָט איהר
 ניט עובר געווען אויף „לאַ תִּדְבָּר“? צווייטענס—אויף „לאַ תִּגְנוּב“?
 און דריטענס—אויף „לאַ תִּנְאָף“?...

דער דיקער טוריסט. מאטא, פעטיא, קאטיא,
 סאטא, וואסיא, פערשטעקט די אויהערען!

דער קאַרעספּאָנדענט. (שרייבט) דאָס אויפגערעגטע
 פּובליקום... עמפּערונגס אויסגעשרייען...

דער פאסטאָר. (מיט היילעניס) פערטענס, צו האָט
 איהר חלילה ניט מ'חלל השם געווען? פינפטענס, צו האָט איהר

ניט בעגעהרט אויער פדינגס אייזעל? זיין אָקס, זיין קנעכט,
זיין ווייב? זעקסטענס...

דער פּאָט אָגראַף. (אגרהוג) מיניע הערען, אנהייזעל!
דער צווייטער פּאָט אָגראַף. וואו, וואו איז
אנהייזעל? איך זעה ניט.

דער ערשטער פּאָט אָגראַף. (רוהיגער) מיר האָט
זיך אויסגעוויזען.

דער פּאָט אָגראַף. איך גראטוליר אייך, מיין זעהן, איהר
זינט שוין צוגעגרייט צום הימעל. יעצט קענט איהר שוין רוי-
היג... אף, מיין גאָט, וואָס זעה איך? מיטגלידער פון דער
„רעטונגס-ארמיי“? עי, פאליציאנטען, מרייכט זיי אוועק פון דאנען!
עטלעכע מיטגלידער פון דער „רעטונגס-ארמיי“, מאַנספול און
פרויען אין פאדע-מינדערען, מיט כוויק קומען אָן אויפ'ן פלאץ.
די כוויק בעשטיהט נאָר פון דריי אונסטרוכענטען: א פויק,
א פידעל און אַפּעס אַ גרויזענדער טרומיט.

דער ערשטער מיטגליעד פון דער „רעטונגס-
ארמיי“ (פויק מיט'ן גאנצען פוה און שרייט, לאַנגזאַם, אין גאָ) פרי-
דער און טוועסטער...

דער פּאָט אָגראַף. (ווייל איהם איבערשרייען און שרייט נאָר
העכער אין גאָר מעהר אין גאָ) פרידער, ער האָט זיך שוין אַתְּנָה
געווען. איהר זייט צדוה, מיניע הערען! ער האָט זיך שוין אַתְּנָה
געווען און צוגעגרייט זיך צום הימעל.

דער צווייטער מיטגליעד, פון דער „רע-
טונגס-ארמיי“, אַ דאַמע. (קריכט ארויף אויף אַ שטיין און שרייט
יאָמְעָרליך) אָט אזוי ווי דער זינדלער האָב איך געבלאָנדעט אינ-
דערפֿינסטער און האָב געזינדיגט מיט שפרות, ביז די לויכט
פון ווארהייט...

שטימען. זי איז יעצט אויך ישרוד ווי לויט.
 דער פאסטאר. הער פאליציאנט, איהר האט געהערט
 ווי ער האט זיך מתנדב געווען און האט זיך צוגענויט צום
 הימעל ?

דער ערשטער מיטגליעד פון דער „רעמונגס-ארמי פויקט משיי
 גע'נערווייז אין פויק, די איבערויגע הייבען אן צו ווינגען
 א ליעד. ס'הערען זיך געשרייען, געלעכטער און פוישערוי, פון
 בופעט הערט זיך אויך געזאנג און געשרייען: מע רופט דעם
 קעלנער אין אלערליי שפראכען. די צוטומעלטע פאליציאנטען
 סטארען זיך ווי גאט איז ארויסצורוייען זיך פון דעם פאסטאר, וואס
 שלעפט זיי, אז זיי זאלען מיט איהם ערגעין, גייהן די פאטאגראפען
 דרייען זיך ארום ווי פערטשאדעטע. ס'קומט אן, רייטענדיג אויך
 אן'אויזעל, א טוריסטקע, א'ענגלענדערין. דער אייזעל שפארט
 זיך איין מיט די פערערשטע פוס, וויל מעהר ניט גייהן און
 הייבט אן צו שרייען גלייך מיט אלעמען. אייניגע ווערען
 שטילער, די „רעמונגס-ארמי" הייבט אן איינקענוייען מיט פארד-
 דע פאסטאר גייהט אויך אוועק גלייך נאך איהר, מאכענדיג
 מיט די הענד.

א'ענגלענדער, א טוריסט. (צום צווייטען) וואס איז
 דאס פאר א סטאמעק, אט די גאנצע האליאסטרע קען זיך גאר
 ניט האלטען מעשה-מענטש.

א צווייטער ענגלענדער, א טוריסט. לאמיר
 אוועקנייהן פונדאנען.

דער ערשטער ענגלענדער. איין מינוט (שרייט)
 הערט, רב קרוב: אפער וואלט איהר ניט מאכען קיין שדות
 און שוין אראפפאלען ?

דער צווייטער. וואס רעדט איהר, סער וויליאם ?

דער ערשטער. (שרייט) סיידען איהר זעהט ניט, אז זיי
ווארטען מעהר ניט ווי אויף דאָס? און, אלס דושענטעלמען, דארפט
איהר זיי טהאָן דעם פּערגניגען, און אליין אויך פֿטור ווערען
פון אזא ערנידערונג—עפענטליך צו לידען פאר אזא ערבֿיב.
דער צווייטער. סער וויליאם!

דער דיקער טוריסט. (ענטציקט) אָט דאָס איז אַ ריבֿ
מינער אמת! כאשא, פעטיא, הערט: מ'האָט געזאָגט אנ'אמת.
וואָס פאר אַ טראגעדיע!

עפעס אַ טוריסט. (טרעט צו צום ערשטען ענגלענדער) ווי
סמיעט איהר עס צו זאָגען?

דער ערשטער ענגלענדער. (שמוסט איהם אָב) ווארפט
זיך אראָב אהן שהיות, איהר הערט, אויב אייך פעהלט מוט,
וועל איך אייך אונטערהעלפען מיט א גוטען שאָס. זיינט איהר
מרוֹצה, צו גיין?

אַ שטימע. אָט דער געלער טייוועל האָט געמוזט משו-
גע ווערען!

דער פּאָליציאַנט. (האַפט דעם ענגלענדער פּאַרץ האַנד) איהר
האָט קיין רעכט ניט דאָס צו טאָהן. איך וועל אייך ארעסטירען.
עפעס אַ טוריסט. א באַרבאַרישעס פּאָלק!

דער אונטערקאַנטער. (שרייהט עפֿעס).
ס'ווערט אונטען אַ גערודער. מע שרייהט פון אלע זייטען:
„הערט, הערט“!

דער אונטערקאַנטער. (אויפֿן קול) געהמט צו צו אל-די
שוואַצע יאָהר אָט דעם באַלוואַן. ער וועט מיך נאָך שיסען.
און זאָגט דעם פּעלֿהֿבֿת אויך קען שוין מעהר ניט.

שטימט ען. וואָס זאָגט ער? וואָסער בעל־הבַּת? ער
רעדט, נעבאָך, פֿון וועג.

דער דיקער טוריסט. סאשא, מאשא, אָט איז
א בילד, ווי א מענש גייהט אראב פֿון זין. פעטיא, דערמאָהן
זיך גיכער אָן האַמלעט.

דער אַזנבעקאַנטער. (אין כּעס) זאָגט אַז דער נאַג-
צער רוקען ברעכט מיר.

סאַשא. (אומקטויג) פּאַפּאַ, קינדער, זעהט, ער הייבט אָן
צו צוקען מיט די פּיס.

קאַטיאַ. זאָג, פּאַפּאַ, דאָס רופּט זיך קאַנוואָלסיע?
דער דיקער טוריסט. (ענטזיקט) כּווייס ניט, ס'קען
זיין—וואָס פאַר אַ טראַגעדיע!

סאַשא. (מיט אַ אונזערדיגע שטימע) קאַטיאַ, וואָס פאַר
אַ נאַר דו ביסט! לערנט און לערנט—און ווייס ניט אַז דאָס רופּט
זיך אַנאַניע; און טראַגט נאָך ברילען! איך קען שוין מעהר
ניט, פּאַפּאַ.

דער דיקער טוריסט. איהר בעקלערט נאָר, קינ-
דער: דער מענש דאַרף באַלד אַראָבפּאַלען און הַקִּינען זיך
אויף טויט, און וועגען וואָס זאָגט ער? וועגען דעם רוקען!
ס'הערט זיך אַ געפילדער. עטליכע פּאַנאַנדערגעוושעטע טוריס-
טן טאַסקען כּמעט מיט געוואַלד עפּעס אַ דערשראָקענעם
מענטשען אין אַ וויסען זשילעט. ער שמויכעלט, פּערנייגט זיך
אויף אַלע זייטען און כּאַכט מיט די הענט. טאָ ער לויפט
פּאַראַזיס, בעת מע שטורחעט איהם פֿון הינטען, טאָ ער זוכט
אַרויסצודרייהען זיך און פּערמישען זיך אין עולם, נאָר מע
חאַפט איהם און מע שלעפט ווייטער.

שטימען. אזא געמיינע נארעריין ס'איז אגאקציע צו זאגען: ער, פאליציאנט, געהט זיך אקארשט צו עס!
 אנדערע שטימען. וואס איז דארט? וואס פאר א נארעריין? וואס האט פאסירט? הערט, מהאט געהאפט אנגאבן דער מענש. (מאכט פערטינגען און שטייבעלט) דאס איז א קאמאדע, מיינע ליעבע הערען, נאר א קאמאדע! דער עולם קלאגט זיך אויף לאנגוויילע, האב איך איהם געוואלט אביסעל אויפמונטערען...

דער אונבעקאנטער. (ניט בעס) ער, בעל-הבת!
 דער מענש. באלד, באלד.

דער אונבעקאנטער. ביז וואגען וועל איך דא אויסשטייהן, ביז תקחת הַתּוֹמִים? אַבגערעדט ביז צוועלף א זיי-גער, און יעצט איז וויפיעל?

א הויכער טוריסט מיט פערדרייהטע וואַנצעס. (גאנץ אויסגרויך) איהר הערט, מיינע הערען? ס'אקאזעט זיך אז אָט דער ניענאָדיאי אין וויסען זשילעט האָט געדונגען אַנאַנאָ דער ניענאָדיאי, און האָט עס פּראָקט צוגעפונדען צום פעל-זען שטיין.

שטימען. סיינען ער איז צוגעפונדען?
 דער הויכער טוריסט. נו יא, צוגעפונדען און קען ניט פאלען, מיר זיינען דאָ אלע אויפגעגעבן, מיר ערגערען זיך דאָ, און ער האָט אפילו ניט די מעגליכקייט אַראָפּצופאלען.
 דער אונבעקאנטער. ווי געפעלט ער אייך!
 א נאר וועל איך זיין פאר 25 רובל צו ברעכען זיך דעם האַלז און אקען! הערט, בעל-הבת, איך קען מעהר ניט, דאָ האָט מיך עפעס איינער, אַ משוגענער, געוואָלט שייסען, דער פאס

מאָר האָט מיר דאָ צוויי שעה נאַכאַנאַנד געדולט דעם כאָפּ. —
דאָס איז ביי אונז ניט געווען אין אָפּרייד!

ס אַ ש א . איך האָב דיר געזאָגט, פּאַפּא, אז בעדעקער
שרייבט ליגענס, און דו גלויבסט אלעמען און שלעפסט אונז
אַרום ניט געגעסענער-הייד.

ד ע ר ב ע ל י ה ב ת . דער עולם קלאָגט זיך אויף לאַנג-
וויילע... איך האָב מעהר ניט געוואָלט אַביסעל אויפמונטערען
דעם עולם...

ד י ע נ ע ר ג י ש ע ד א מ ע . וואָס רערט איהר? זאיך
הייב ניט אָן צו פערשטייהן. פאַר וואָס וועט ער ניט אַראָב-
פאַלען? ווער דען, אייגענטליך, וועט פאַלען?

ד ע ר ד י ק ע ר ט ו ר י ס ט . איך ווייס אויך ניט וואָס
דאָ טהוט זיך. ס'פערשטייהט זיך, ער מוז אַראָבפאַלען.

פ ע ט י א . דו ווייסט קיינמאָל ניט וואָס מיט דיר טהוט
זיך, פּאַפּא, מע זאָגט דאָך דיר אז ער איז צוגעבונדען.

ס א ש א . סידען מע קען זיך מיט איהם צונויפרעדען!
ביי איהם איז אַ ליאדא בעדעקער טייערער ווי זיינע אייגענע
קינדער.

פ ע ט י א . אויך מיר א טאטע!

ד ע ר ד י ק ע ר ט ו ר י ס ט . האלט דעם צונג.

ד י ע נ ע ר ג י ש ע ד א מ ע . וואָס טהוט זיך דאָ? ער
מוז אַראָבפאַלען.

ד ע ר ה ו י כ ע ב ט ו ר י ס ט . ניין, איהר פעמערקט נאָר,
וואָס פאַר א נארעריי! איהר וועט אונז, ר' קרוב, אָפּגעבען דין
וּחֲשׁבוֹן.

דער בעל־הבת. דער עולם קלאַנט זיך אויף לאנג
 וויילע, האָט קיין פּעראַיבעל ניט, מיינע הערען. איך האָב גע-
 מיינט אייער טיבה... אייניגע שטינדען אנגענעהמע אויפּרעגונג...
 א נערווען־אויפּמונטערונג... אַנאָיפּפלאַקערונג פון וואַלטהוואַס-
 מיטע געפיהלען...

אנענדלעך דער. דער בופעט איז אייערער?

דער בעל־הבת. מיינער.

דער ענדלעך דער. און דער האָטעל וואָס אונטערן

איז אויך אייערער?

דער בעל־הבת. דער עולם קלאַנט זיך אויף לאנגוויילע...

דער קאַהעספּאַנדענט. (פּערשייבט) א נאַגלע נא-

רעריי... דער ארענדאטאָר פון בופעט, וועלענדיג פּערגרעסערען

די לייזונג פאר שטארקע משקאות, עקספּלאַטירט די איידעל-

סטע מענטשליכע געפיהלען... דער עולם איז קלאַ רציחה.

דער אונטערקאַנטער. (אין בעס) זאָנט מיר בעל־הבת,

ווי לאנג נאָך וועט איהר מיך דאָ האַלטען?

דער בעל־הבת. וואָס ווילט איהר נאָך פון מיר האָ?

בען? וואָס פעלט אייך? מע געהמט אייך אראָב אין אַבּענד,

צו ניין?

דער אונטערקאַנטער. א שיינע מעשה, מעהר

פעהלט ניט איך זאָל נאָך דאָ בלייבען היינטען א גאנצע נאכט!

דער בעל־הבת. נו, טאָ קענט איהר אויפּווארטען נאָך

עטליכע מינוט. דער עולם קלאַנט זיך אויף לאנגוויילע...

דער הויכער טוריסט. ניין, איהר פּערשטיהט,

וואָס איהר האָט דאָ געהאָן, הינדס־קעפּ איינע, צו ליעב איי-

ערע עקעלהאפטע אפּזוכטען האָט איהר עקספּלאַטירט דעם

איידעלען געפיהל פון מענטשן-ליעבע. איהר האָט ביי אונז ארויס-
געזען שרעק און מיטליד, איהר האָט פערניפטעט אונזער
הארץ מיט רחמנות—און וואָס לאָזט זיך אויס צום סוף? עס
לאָזט זיך אויס, אז אָט דער טויגעניכטס, אייער נידערטרעכטיג-
גער קאָמפאניאָן, איז גאָר צוגעבונדען צום פעלזענשטיין, און
ניט גאָר ער וועט ניט אראָכפאלען, ווי אלע ווארטען אויף דאָס,
גאָר ס'איז איהב גאָר אונמעגליך צו פאלען.

די ענערגישע דאָמ.ע. וואס רעדט איר, ער מוז
אראָכפאלען?

ס'קומט אָן פערסאָנעלערהייט דער פאסטאָר.

דער פאסטאָר. וואָס, ער לעבט גאָר אהא, אָט איז
ער, ווי געפעלען אייך די שארלאטאנעס כּון דער „רעטונגס-ארמיי“?
א שטימע. איהר וויכט גאָר גאָרנישט וואָס דאָ טהוט
זיך: ער איז צוגעבונדען.

דער פאסטאָר. וואָס? צו וואָס איז ער צוגעבונדען
צום לעבען? ע, מיר זיינען אלע צוגעבונדען צום לעבען, ביי
דער טויט פינדט ניט פאנאנדער. גאָר ווי די פּעשָה איז דאָרט,
צו ער איז צוגעבונדען, צו ניין, איך האָב איהם צוגעגרייט
צום הימעל! און יענע שארלאטאנעס...

דער דיקער טוריסט. עי, פאָליציאנט! מע מוז
מאכען א פּראָטאָקאָל!

די ענערגישע דאָמ.ע. (צוטריטענדיג צום פּעל-פּאָר)
איך וועל בשום אופן ניט ערלויבען מע זאָג מיך גארען. איך
האָב געזעהען ווי אַ לופטשווימער איז געפלוזיגען פון אונטער די
וואַלקענס און—טראַך אָן אַ דאָך, געזעהען ווי אַ טינער האָט
צעריסען אַ דאָמע...

דער צווייטער פאָטאָגראַף. וואו, וואו איז
אנ'אייזעל? איך זעה ניט.

דער ערשטער פאָטאָגראַף. (בערוהיגט זיך) מיר
האָט זיך אויסגעדאַכט.

דער דריטער פאָטאָגראַף. איהר זייט אליין,
במחלה, אנ'אייזעל. צוליבע אייך האָבען זיך ביי מיר די אויגען
אויסגעקרימט, קוקענדיג.

טאָטאָ. (אימפעטיג) פאפא, קינדער, זעהט, אָט ניהט
דער פאָליציאנט.

עס ווערט אַ גערודער, אַ סומאַטאָחע. אַ טייל צופען דעם פאָ-
ליציאנט, אַ טייל דעם בעל-הבת, אין בירע שרייען "ערלויבט,
ערלויבט מינע הערען!"

דער דיקער טוריסט. ען פאָליציאנט! אָט איז ער
דער במאי, דער זשוליק...

דער פאָסטמאַר. פאָליציאנט! אָט איז ער, דער נואָף
דער נזון, דער בענעהערער פון דעם חברים אייזעל...

דער פאָליציאנט. ערלויבט, ערלויבט, מינע הערען
אָט וועלען מיר באלד מאַכען, אז ער זאָל זיך מוֹדָה זיין און
הַשׁוּבָה טהאָן.

דער בעל-הבת. איך קען דאָך איהם ניט נייטען
צו פאלען, אז ער וויל ניט!

דער פאָליציאנט. ען, דאָרט אויבען, רב קרוב!
איהר קענט אַראָבפאלען, צו ניון? זאָגט דעם אמת!

דער אונגעקאַנטער. (מיט אַ טרוגזער שטימע) איך
וויל ניט פאלען.

שטימען. אהא ער האָט זיך מוֹדָה געווען! אָט אַ נייע-
גאָדיאָ!

דער הויכער טוריסט. פאליציאנט, שרייבט: אין
אביזנט... צו מאכען א גוטען געטעפט... און וועלענדיג עקס-
פלאטירען דעם געפירל פון מענטשען-ליעבע... דעם הייליגען גע-
פיהל... ע... ע... ע...

דער דיקער טוריסט. קינדער, הערט, מע מאכט
א פראטאקאל, וואָב פאר אַ שיינע מליצה!

דער הויכער טוריסט. דעם הייליגען געפיהל, וועלכען...
דער פאליציאנט. (שרייבט אויפגעקראם, ארויסשטעקנדיג
דעם צונג אַנאָויט) דעם געפיהל פון מענטשען-ליעבע... דעם הייליגען
געפיהל, וועלכען...

מאשא. (אומקומט) פאפא, קינדער, זעהט, אָט גיהט
א פובליקאציע.

עס קומען אַן אייניגע כוויקאנטען מיט טרומישען און פויקען
פאר זיי פון פאָרענט גיהט עפעס אַ יאָלד און טראַגט אויף
אַ הויכען דראַנג אַ גרויסען פלאַקאָט, אויף וועלכען ס'איז אויס-
געמאַלט אַ מענש מיט שרעקליך לאַנגע האַר און מיט אַג-
אויפשריפט „כ'האָב געהאַט אַ פליך“.

דער אונטער טוריסט. פערשפעטיגט! דאָ, כרידער-
לעך, גיהט אַ פראַטאָקאל! טראַגט זיך אָב, וואָס גיבער.

דער יאָלד מיט'ן פלאַקאָט. (שטעלט זיך אָב און
הייבט אָן צו היידען אויפ'ן קול) כ'האָב געהאַט אַ פליך פֿונ'ם ערש-
טען טאָג אָן וואָס איך בין געבארען געוואָרען, און אַ לאַנגע צייט
נאָך דעם. די קנאַפע ביסעל האַר, וואָס האָט בעדעקט מיין
קאָפּ אויפ'ן צעהענטען יאָהר, האָט גיבער אויסגעזעהען ווי וואָל
איידער ווי האַר. צו דער חתונה איז מיין קאָפּ געווען גאַקעט
ווי אַ קירבע, און די יונג ווייבעל...

דער דיקער טוריסט. וואָס פאַר אַ טראַגעדיע,
אַקאַרשט קתונָה געהאַט און מיט אַ מאָל אזא קאַפּ—איהר פּער־
שטייהט, קינדער ווי שרעקליך דאָס איז?

אַלץ הערען צו אויפּמערקזאַם, און אפילו דער פּאַליציאַנט איז

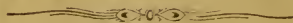
פּערנלייזערט געוואָרען מיט דער פּעקער אין האַנד.

דער יאָלד. (מיט התלהבות) און ס'איז געקומען דערצו,
אַז דער גאַנצער גליק פון פּאַמיליען־לעפּען איז געהאַנגען ניט
מעהר ווי אויף אַ האָר. אַלע מיטלען צו מאַכען וואַקסען די
האַר, וואָס ווערען געווייהנליך אַנאַנסורט פון פּערשיעדענע שאַר־
לאַטאַנעס...

דער דיקער טוריסט. פעטיא, נעם אַקאַרשט
- אַרויס דאָס נאַטיצביכעל.

די ענערנישע דאַטע. אבער ווען וועט ער שוין
פאַלען?

דער פּעל־הבּת. (ליעבענסווירדיג) דעם זאַנדער מאָל,
גנעדיגע פּרוי, דעם אַנדער מאָל! איך וועל איהם צובינדען ניט
אַזוי שטאַרק... און איהר פּערשטייהט?...

אויבא אטאן אן גיינקאנא גי איק
ציר צו פירט צו צו זאלט זי
ניס פירט צו און ווי ציר ווי
איק ציר צו זאלט זי
גריט אונטער און פיר
באיי גיט צו און איך ציר
ישראל ביא ריש

אונטער: איך, טאג צו אונטער

צו ציר אונטער!

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or date, including the number 1/5.

